

Izdajatelj:

Društvo katoliških pedagogov Slovenije

Svet revije

Jože Mlakar
Marjan Peneš
dr. Andrej Perko
Marija Šušteršič
Marija Žabjek

Odgovorni urednik

dr. Silvo Šinkovec

Uredniški odbor

Tatjana Fajdiga
dr. Dejan Hozjan
dr. Jana Kalin
dr. Vanja Kiswarday
mag. Marijana Kolenko
dr. Nives Ličen
prof. Bernarda Mal
dr. Anton Meden

Naslov uredništva

Vzgoja, Rožna ulica 2, 1000 Ljubljana
01/43-83-983

urednistvo@revija-vzgoja.si

info@revija-vzgoja.si

silvo.sinkovec@rkc.si

http://www.revija-vzgoja.si

ID za DDV

SI64231160

Transakcijski račun

SI56 6100 0000 9750 496

odprt pri Delavski hranilnici d.d.

Oblikovanje in prelom

Tiskarna Oman, Kranj

Tisk

Belin

Lektoriranje

Barbara Rodošek

Revija *Vzgoja* izhaja štirikrat letno. Cena izvoda v letu 2025 je 7,50 €. Naročnina za naročnike v Sloveniji je 29 € (tujina 40 €).

DDV in poština sta všteta v ceno.

Odpoved naročnine sprejemamo samo pisno za naslednje obračunsko obdobje.

Navodila za pisanje prispevkov lahko dobite na uredništvu ali na spletni strani.

Prispevkov ne honoriramo.

Če naročniki svojega izvoda ne prejmete na dom, prosimo, da nas o tem obvestite.

Natisnjenih 1200 izvodov.

ISSN: 1580-0482

Kaj človeka osrečuje?

■ **Silvo Šinkovec je predavatelj**, terapevt, voditelj seminarjev in duhovnih vaj, urednik revije *Vzgoja*, duhovni asistent DKPS in direktor IFP.

Pedagoški inštitut praznuje 60 let. Obletnico obeležuje s predavanji in simpoziji. V Ljubljani je 27. 3. 2025 predaval dr. Kristjan Kristjansson z *Univerze Birmingham*, kjer dela na *Jubilejnem centru za preučevanje osebnosti in vrlin*. Njegov kolega dr. David Carr je pisal za našo revijo v 60. številki. Oblikovanje osebnosti vključuje vzgojo za vrednote, moralno vzgojo in vzgojo značaja.

Za resne odnose in resno delo pričakujemo zanesljivost in poštenost. Kjer je zaupanje, odnosi trajajo in so ustvarjalni. Raziskave kažejo, da sta poštenost in sočutje dve najbolj iskani vrednoti sodobne družbe.

Vsako vzgojno delo potrebuje dobro filozofsko podlago, dober pedagoški koncept. *Jubilejni center* se je odločil, da svoje delo gradi na grškem filozofu Aristotelu, ker je filozof in naravoslovec. Aristotel uči, kako živeti dobro življenje in doseči ravnovesje.

Osnovna vzgoja pripada družini. Kristjansson pa se sprašuje, kaj tedaj, ko družina ne opravi svojega dela ali ko otrok nima družine. V takih primerih ima šola večjo nalogo. Kristjansson ne verjame v zgodnji determinizem, češ da je z izkušnjami v prvih letih življenja že vse določeno. Otroku ima tudi kasneje možnost, da postane dober človek; tudi otrok, ki je rasel v agresivni družini, ima možnost razviti dober značaj. Pogoj pa je, da ima dobrega učitelja.

Za dobro odločitev je treba imeti vrednote in kreposti. Na inštitutu raziskujejo vlogo *phronesis*, ki je po Aristotelu nadvrlina, ki upošteva vse podatke v dani situaciji, upošteva vrednote in vrline ter omogoči pravo odločitev za pravo dejanje. Dodati moramo, da imajo pri tem velik pomen vesti, procesi, kot so pravi čut za krivdo, priznanje napačnega dejanja in poravnava krivice. V raziskave o moralnih odločitvah pa bo treba vključiti tudi vlogo duha.

Mojo pozornost je pritegnila informacija, da se za program moralne vzgoje močno zani-

majo države, ki dosegajo zelo visoke rezultate v mednarodnih primerjalnih raziskavah (Singapur, Hongkong, Finska). Strokovnjaki iz teh držav ocenjujejo, da so učenci res uspešni na mednarodnih testih, toda njihovo dejansko stanje je skrb vzbujajoče. Prepogosto so depresivni, nagnjeni k zasvojenosti in samomorilnosti. Daleč od sreče. Kaj moramo v šolskih ustanovah ponuditi mladim, da bodo srečni?

Razvojna psihologija pol stoletja poudarja, da je cilj razvoja doseči poln razvoj: postati zrel človek, integrirana osebnost, samoursničenje, celostno razvita osebnost. Sodobni dokumenti uporabljajo pojem »razcvet človeške osebnosti«. Tudi Kristjansson je pisal o tej temi in pravi, da bi danes o isti temi pisal popolnoma drugače. To je velik izziv tudi za slovensko pedagoško stroko. Kakšna vzgoja rodi zrelo osebnost, pripelje do razcveta osebnosti, do sreče? Kakšno vzgojo bomo ponudili mladim ob porastu agresivnega vedenja, samopoškodb, depresij in anksioznosti?

Kristjansson trdi, da ima Aristotel prav, ko pravi, da je kreposten človek tudi srečen. Kdor dela prav, še ne pomeni, da bo postal bogat, res pa je, da bo srečen. Aristotel pravi, da je temeljni smoter človekovega življenja postati srečen. Sreča ne prihaja od zadovoljevanja potreb. Sreča je v doseganju najvišjega dobrega. Srečo človek doživlja, ko deluje v skladu z vrlinami, kajti *dejanja, ki so v skladu z vrlino, so že sama po sebi užitek*. Človeku prinašajo zadovoljstvo notranja skladnost, prava mera, sredina med dvema skrajnostma. Notranje ravnovesje prinaša občutek izpolnitve – to je sreča.

Zaradi mnogih težav v duševnem zdravju otrok se bodo morale šole v prihodnje mnogo bolj posvečati vzgoji osebnosti – *učiti se biti* – in ne samo pridobivanju znanja, ki se ga da testirati. Kristjansson trdi, da imajo šole veliko zahtev in pravil, premalo pa priložnosti, da se mladi ljudje učijo samostojno odločati. ◀